

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรสาคร
Parental Involvement in the Education Management
of Children with Special Needs
: A Case Study of the Special Education Center
in Samut Sakhon Province

จตุพร โหมตเทศ¹

ผกาภรณ์ บุษบง²

ประคอง รัศมีแก้ว³

บทคัดย่อ

การวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรสาคร มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรสาคร และ 2) เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรสาคร จำแนก ตามเพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ และระดับการศึกษา ประชากรที่ใช้ ผู้ปกครองจำนวน 340 คน ปีการศึกษา 2568 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจากกรอบแนวคิดจากการศึกษาแนวคิดทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test, F-test หรือวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการสื่อสารมีค่าเฉลี่ยสูงสุด แสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองให้ความสำคัญต่อการติดต่อ สื่อสาร การแลกเปลี่ยนข้อมูล และการติดตามความก้าวหน้าของบุตรหลานร่วมกับสถานศึกษา รองลงมาคือด้านการเลี้ยงดู ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน ด้านการตัดสินใจ และด้านอาสาสมัคร ซึ่งล้วนอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับด้านอื่น แต่ยังคงอยู่ในระดับมากเช่นกัน

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ และระดับการศึกษา พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งในภาพรวม และรายด้าน สะท้อนให้เห็นว่าปัจจัยส่วนบุคคลไม่ได้ส่งผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในบริบทของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรสาคร

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง, เด็กที่มีความต้องการพิเศษ, ศูนย์การศึกษาพิเศษ

¹ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก

² อาจารย์ที่ปรึกษา, รองอธิการบดี สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก

³ อาจารย์ที่ปรึกษา, อาจารย์พิเศษ สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก

ABSTRACT

This research entitled Parental Participation in the Educational Management of Children with Special Needs at Samut Sakhon Special Education Center aimed to 1) study the level of parental participation in the educational management of children with special needs at the Samut Sakhon Special Education Center, and 2) compare the level of parental participation classified by gender, age, marital status, occupation, and educational level. The population consisted of 340 parents of children with special needs in the 2025 academic year. The research instrument was a questionnaire developed by the researcher based on concepts, theories, related documents, and previous studies. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, t-test, and F-test (one-way analysis of variance).

Research Findings

1. The overall level of parental participation in the educational management of children with special needs at the Samut Sakhon Special Education Center was at a high level. Among the aspects studied, communication had the highest mean score, indicating that parents placed great importance on communication, information exchange, and monitoring their children's progress with the educational institution. This was followed by parenting, learning at home, decision-making, and volunteering, all of which were also at a high level. Collaboration with the community had the lowest mean compared with other aspects, although it was still at a high level.

2. The comparison of parental participation classified by gender, age, marital status, occupation, and educational level revealed no statistically significant differences at the .05 level, both overall and in each aspect. This indicates that personal factors did not affect the level of parental participation in the context of the Samut Sakhon Special Education Center.

Keywords: Parental Participation, Children with Special Needs, Special Education Center

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 บัญญัติให้รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพและทั่วถึง โดยเฉพาะพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 10 กำหนดให้บุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแล หรือด้อยโอกาส ต้องได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ และพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556 ได้กำหนดเกี่ยวกับสิทธิทางการศึกษาไว้ใน มาตรา 5 ความว่า คนพิการมีสิทธิทางการศึกษาดังนี้ 1) ได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่แรกเกิด หรือพบความพิการจนตลอดชีวิต พร้อมทั้งได้รับเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา 2) เลือกรับบริการทางการศึกษา สถานศึกษา ระบบ และรูปแบบการศึกษา โดยคำนึงถึงความสามารถ ความสนใจ ความถนัด และความต้องการจำเป็นพิเศษของบุคคลนั้น 3) ได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐาน และประกันคุณภาพ การศึกษารวมทั้งการจัดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ การทดสอบทางการศึกษาที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการแต่ละประเภทและบุคคล

การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายภาคส่วน โดยเฉพาะผู้ปกครองซึ่งเป็นบุคคลสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองจึงถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยสนับสนุนการจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะบุคคลของเด็ก แนวคิดการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งในระบบการศึกษาพิเศษ เนื่องจากเด็กที่มีความต้องการพิเศษจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนทั้งจากสถานศึกษา ครอบครัว และชุมชนอย่างต่อเนื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองไม่เพียงช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านการเรียนรู้ของเด็ก แต่ยังช่วยสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างครอบครัวและสถานศึกษาในการกำหนดแนวทางการพัฒนาเด็กอย่างเหมาะสม

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรสาคร เป็นหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาและให้บริการช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร การส่งเสริมให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการดูแลเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรสาคร เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของเด็กที่มีความต้องการพิเศษต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรสาคร
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรสาคร จำแนก ตามเพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ และระดับการศึกษา

ระเบียบวิธีการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 340 คน (งานทะเบียนนักเรียน ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรสาคร, 2568)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 คือ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ และระดับการศึกษา โดยใช้แบบตรวจสอบรายการ (Check list) ส่วนที่ 2 คือ ข้อคำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรสาคร ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) ครอบคลุม 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการเลี้ยงดู ด้านการสื่อสาร ด้านอาสาสมัคร ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน ด้านการตัดสินใจ และด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน โดยใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ส่วนที่ 3 คือ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ แบบสอบถามได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้ค่า IOC เฉลี่ย = 0.93 จากนั้นนำไปทดลองใช้กับผู้ปกครอง 30 คนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้ค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค = 0.924

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสืออนุญาตจากคณะบดีคณะวิทยาการจัดการ สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก แล้วดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรทั้งหมด 340 คน ด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามคืน 340 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ ผู้วิจัยนำข้อมูลมาประมวลผลและวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยวิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล โดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอในรูปแบบตาราง และวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรสาคร โดยการหาค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) เป็นรายข้อ รายด้าน และโดยรวม นำเสนอในรูปแบบตาราง ประกอบคำบรรยาย และวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ และระดับการศึกษา โดยสถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test, F-test หรือวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 (บุญชม ศรีสะอาด, 2563, 105)

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรสาคร และเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรสาคร จำแนก ตามเพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ และระดับการศึกษา สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

1. ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 244 คน (ร้อยละ 71.8) มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี มากที่สุด (ร้อยละ 34.41) มีสถานภาพเป็นมารดา จำนวน 218 คน (ร้อยละ 64.13) ส่วนใหญ่ว่างงาน/ไม่มีอาชีพ ร้อยละ 31.76) และมีระดับการศึกษาอยู่ระดับมัธยมต้น/มัธยมปลาย (ร้อยละ 40)

2. ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า 1) ด้านการสื่อสาร มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองให้ความสำคัญกับการติดต่อสื่อสาร การแลกเปลี่ยนข้อมูล และการติดตามพัฒนาการของบุตรหลานร่วมกับสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง 2) ด้านการเลี้ยงดู ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก สะท้อนให้เห็นว่าผู้ปกครองให้ความสำคัญกับการดูแลสุขภาพ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม และการเสริมสร้างพฤติกรรมเชิงบวกแก่บุตร 3) ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน อยู่ในระดับมาก โดยผู้ปกครองมีบทบาทในการส่งเสริมการฝึกทักษะชีวิตและการติดตามกิจกรรมการเรียนรู้ของบุตรที่บ้าน 4) ด้านการตัดสินใจ อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการพัฒนาเด็กและการวางแผนการศึกษาร่วมกับครูหรือผู้เชี่ยวชาญ 5) ด้านอาสาสมัคร อยู่ในระดับมาก โดยผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา 6) ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับด้านอื่น แต่ยังคงอยู่ในระดับมาก

3. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ และระดับการศึกษา ได้ผลดังนี้

3.1 ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ และระดับการศึกษา มีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งภาพรวมและรายด้าน

อภิปรายผล

การศึกษา การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรสาคร ผู้ศึกษาได้นำประเด็นสำคัญมาอภิปรายผล ดังนี้

ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโดยรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า ผู้ปกครองตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากลักษณะของการจัดการศึกษาพิเศษที่ต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ครอบครัว และชุมชนในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กอย่างต่อเนื่อง ผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับแนวคิดของ Epstein (1995) ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะในบริบทของการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

ผลการวิจัยพบว่า ด้านการสื่อสารมีค่าเฉลี่ยสูงสุด แสดงให้เห็นว่าการติดต่อสื่อสารระหว่างครู และผู้ปกครองเป็นกลไกสำคัญในการติดตามพัฒนาการของเด็ก และช่วยให้ผู้ปกครองสามารถนำข้อมูล หรือคำแนะนำจากสถานศึกษาไปใช้ในการดูแลเด็กที่บ้านได้อย่างเหมาะสม ผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับแนวคิดของ Epstein (1995) ที่ระบุว่าการสื่อสารระหว่างบ้านและโรงเรียนเป็นรูปแบบหนึ่งของการมีส่วนร่วมที่สำคัญ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Mitchell และ Brown (2022) ที่พบว่าการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เช่น แอปพลิเคชันสื่อสารออนไลน์ ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสารระหว่างครู และผู้ปกครอง

ด้านการเลี้ยงดู ผู้ปกครองให้ความสำคัญกับการให้กำลังใจ ส่งเสริมความมั่นใจ และพัฒนาอารมณ์เชิงบวกแก่บุตรมากที่สุด ผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับแนวคิดของ Epstein (1995) เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูที่เน้นการสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนรู้ของเด็ก และสอดคล้องกับ อัจฉรา เพ่งพิศ (2563) ที่กล่าวว่า การสร้างบรรยากาศที่อบอุ่นเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาศักยภาพ เด็กที่มีความต้องการพิเศษ

ด้านการเรียนรู้ที่บ้านมีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก สะท้อนให้เห็นว่าผู้ปกครอง มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน โดยเฉพาะการฝึกทักษะชีวิตและการติดตาม กิจกรรมการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทรวดี รื่นเริง (2565) ที่พบว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการฝึกทักษะที่บ้านช่วยส่งเสริมพัฒนาการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้อย่างมีนัยสำคัญ

ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชนมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เมื่อเทียบกับด้านอื่นแม้อยู่ในระดับมากก็ตาม อาจเนื่องมาจากผู้ปกครองมีข้อจำกัดด้านเวลา ความรู้ หรือโอกาสในการประสานความร่วมมือ กับหน่วยงานภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sharma และ Singh (2022) ที่พบว่า อุปสรรคในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ได้แก่ ข้อจำกัดด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเข้าถึงทรัพยากรในชุมชน

ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งอาจสะท้อน ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรสาคร มีระบบการสื่อสารและการให้บริการที่ทั่วถึงและเสมอภาค เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองทุกกลุ่ม สามารถมีส่วนร่วมได้ นอกจากนี้ลักษณะของเด็กที่มีความต้องการพิเศษยังเป็นแรงผลักดันให้ผู้ปกครองมีความตระหนักและเห็นความสำคัญในการมีส่วนร่วมโดยไม่ขึ้นอยู่กับภูมิหลังส่วนบุคคล

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสมุทรสาคร ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบตามประเภทความพิการ เนื่องจากเด็กแต่ละประเภทมีความต้องการที่แตกต่างกัน ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม เช่น การสนับสนุนจากสถานศึกษา ระบบสื่อสาร และ ศึกษาเชิงลึกในด้านที่มีคะแนนต่ำ โดยเฉพาะด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชนและการระดมทรัพยากร

2. ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในศูนย์การศึกษาพิเศษจังหวัดอื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยและแนวทางการมีส่วนร่วมที่หลากหลาย
2. ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึกหรือการสนทนากลุ่ม เพื่อทำความเข้าใจแรงจูงใจและอุปสรรคของผู้ปกครอง
3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อหาแนวทางพัฒนาอย่างเป็นระบบ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). การวิเคราะห์พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 22 – 34.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2565). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2565. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2566). แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 32.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1 (พิมพ์ครั้งที่ 5). สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2563). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น.
- ภัทรวิธิ รื่นเรือง. (2565). รูปแบบการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสุราษฎร์ธานี. วารสารการศึกษาพิเศษ, 11(2), 135-149.
- มณฑา ศิริวงษ์. (2565). ความต้องการของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดนนทบุรี. วารสารครุศาสตร์วิจัย, 9(3), 92-105.
- วันเพ็ญ ธรรมานนท์. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 1 จังหวัดนครปฐม. วารสารศึกษาศาสตร์, 32(3), 73-84.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2564). นวัตกรรมจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. มหาสารคาม: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 89.

- ศศิธร ศรีลาศักดิ์. (2563). รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โรงเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 31(2), 78-93.
- สุพัตรา พรหมเท่า. (2564). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กออทิสติกในศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 9 จังหวัดขอนแก่น. วารสารวิจัยและพัฒนาการศึกษาพิเศษ, 10(1), 107-119.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). คู่มือการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 18.
- อัจฉรา เฟ่งพิศ. (2563). การส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์และจิตใจของเด็กที่มีความต้องการพิเศษโดยครอบครัว. วารสารจิตวิทยาการศึกษา, 13(1), 54-73.
- Burke, M. M., & Goldman, S. E. (2023). Family involvement in special education: Research and effective practices. *International Journal of Special Education*, 38(2), 209-221.
- Epstein, J. L. (1995). School/family/community partnerships: Caring for the children we share. *Phi Delta Kappan*, 76(9), 701-712.
- Likert, R. (1932). A technique for the measurement of attitudes. *Archives of Psychology*, 22(140), 1-55.
- Mitchell, J., & Brown, K. (2015). Using technology to enhance parent involvement in special education in Australia. *International Journal of Inclusive Education*, 26(3), 208-220.
- Sharma, A., & Singh, R. (2015). Barriers and needs in parent involvement for children with special needs in India. *Asia Pacific Journal of Developmental Differences*, 9(2), 162-175.
- Wang, Y., Liu, X., Chen, H., & Zhang, L. (2016). Parent-mediated intervention for social skills development in children with autism spectrum disorder in China. *Research in Autism Spectrum Disorders*, 23(1), 84-96.